

Stil staan en de hemel en aarde vernieuwen

Overweging 27 oktober 2013 – Catrinus Mak

*“... Het was opmerkelijk
hoe tevreden mensen met dingen waren,
die nieuw in hun leven zijn.
Variërend van kleinere dingen, tot mensen die
tegen de verwachting in,
toch een grote stap in hun leven gaan zetten.
Vooral het elkaar vertellen was leuk ...”*

Lector: Gerrard Boot

Eerste lezing: Psalm 42: 2,3

Tweede lezing: Openbaring van Johannes 21:1-8

Derde lezing: Johannes 20:19-31

Welkom en inleiding

Goedemorgen en van harte welkom in deze viering, mede namens Gerrard die samen met mij voor gaat. Welkom alle mensen die nieuw zijn, maar ook de trouwe kerkgangers. Welkom in deze gemeenschap van bewogen en bevlogen mensen, normaliter in de Duif aan de prinsengracht en vandaag hier uitgeweken naar de Amstelkerk.

Vandaag is het een nationale dag van de stilte. Op honderden plekken in Nederland worden stilte wandelingen of stilte meditaties gehouden. Het thema stil zijn is goed te verbinden aan het visioen van Johannes. Hierover horen we in het boek van de openbaringen. Zie ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Die tekst wordt vaak voor op het laatst gebruikt. Vandaag gaan we dit visioen meer in het hier en nu zetten. Vandaar ook het thema, stil staan en hemel en aarde vernieuwen.

Behalve de lezing uit de openbaringen van Johannes lezen we uit Psalm 42. Daarin gaat het over het verlangen van de ziel naar het goddelijke.

De evangelie lezing over de ongelovige thomas heb ik genomen, omdat ik denk dat we het geloof vooral tastbaar moeten maken.

In deze liturgie zit een nieuw element om het nieuwe tastbaar te maken. Rond het inbrengen van de intenties ben je uitgenodigd mee te doen met een geleide fantasie.

Het is een innerlijke reis, zoals deze wel wordt toegepast door moderne monniken.

Ik wens ons allen een fijne viering. Laten we nu eerst stil worden en ruimte om de Eeuwige te ontmoeten.

Introductie gebed

Eeuwige,
U die vaak in stilte meer aanwezig wordt
Soms begrijpen we niets van u
Kunnen we het niet rijmen als u er niet bent
Of verbergen we ons voor u
Dat we u toch dichtbij laten komen
Wees zo bij ons, hier in deze viering
Wees bij ons in het bijzonder
Bij mensen die in de klem zitten
Waar ook ter wereld.
Kom over ons met Uw geest
En hernieuw ons als bewogen, bezielde en bevlogen mensen.

Overweging

Lieve mensen, vandaag is de dag van de stilte. Dat wil zeggen, een aantal mensen viert dat uitdrukkelijk, er vinden stilte meditaties en stilte wandelingen plaats. Stilte om te vernieuwen? Het leven kan soms verworden tot een voortjagen, najagen, veel gestrest in de weer. Je lichaam en geest komen dan in de vlucht of vecht modus. Relatief veel adrenaline en bijna 1 dimensionaal doeleinden realiseren. Wie de stilte in brengt, laat die haast los. Wie baadt in stilte, komt tot diepe ontspanning, kan de dingen zien zoals ze zijn. Met hun pracht en goddelijkheid ervan.

U zult het wel kennen, als je op vakantie bent, of een lang weekend op adem komt na een drukke tijd. Juist dan kan een en ander boven komen. Eerst soms dingen uit de voorbije periode, die je nog moet verwerken, een plek geven. Daarna soms dromen en mooie dingen, wat je graag zou ondernemen.

Verlangen

Als we naar iets nieuws verlangen, waar verlangen we dan naar? Als we naar het Goddelijke verlangen, waar verlangen we daar naar? Ik heb psalm 42 genomen omdat dit het verlangen verwoord. Evenals een moede hinde naar het klare water smacht, schreeuwt mijn ziel om God te vinden, die ik ademloos verwacht.. Dat verlangen naar het klare water is prachtig. Naar iets wat ten diepste voedt en zuivert. Wat vernieuwt. Maar als het een najagen wordt, met heftige discussies over wat nu precies dat goddelijke is, dan kan het krampachtig worden en minder met het Goddelijke te maken hebben. Iemand bij de voorbereiding verwoordde het heel mooi. Ik heb wel eens een diep verlangen naar een kerk, die uitstraalt in woord en daad, dat God liefde is. Stop nu eens met de vingertjes, het wijzen naar wat fout is. Met allerlei regeltjes. Dat heeft toch niets met liefde te maken.

Maar wat is dat water dan, waar je ziel naar smacht? Ik denk een wereld, waarin mensen zijn zoals ze bedoeld zijn. Waarin ze zowel in hun element zijn, maar waar ook de ruimte is om ze tot hun recht te laten komen.

Nieuwe aarde, nieuwe hemel

We gaan maar eens naar de openbaring lezing. Het fascinerende hier, is dat het niet gaat om een nieuwe aarde alleen. Nee, het gaat ook nog om een nieuwe hemel !

Waarom krijgt Johannes dit visioen? We weten het niet. Wat ik wel weet, is dat Johannes dicht bij Jezus heeft geleefd. Hij heeft zien gebeuren, keer op keer, dat in Jezus het Goddelijke zichtbaar werd. Die hemel, de plek waar God meestal gedacht wordt, die werd manifest in Jezus. Hoe hij mensen genas, uit hun isolement haalde, hoe hij hongerenden te eten gaf en ga zo maar door. Johannes moet het voor mogelijk hebben gehouden dat er een nieuwe wereld kwam, waarbij de Geest Gods zichtbaar werd en werkelijkheid werd bij mensen als hele gemeenschap. Vandaar dat dus gesproken wordt over een nieuw Jeruzalem.

Soms denk ik wel eens dat wein een oud testamentisch godsbeeld blijven hangen.. Waarbij alleen de Eeuwige telt, maar Jezus niet. Dat wil zeggen niet meer dan als iemand die goed bezig was. Nee, in en rond Jezus werd die nieuwe hemel en aarde al werkelijkheid.

Ongelovig

Kunnen we leven vanuit de Geest, zoals die was in Jezus?

Het verhaal van de ongelovige thomas is interessant in dit verband. Hij wordt in dit verband vaak afgedaan als een soort tweede rangs leerling. Ook door Jezus, lijkt het. 'Omdat je me ziet en voelt geloof je? Zalig zijn zij die geloven zonder dat ze mij gezien hebben'.

Eigenlijk geloof ik dat ik en anderen, behoorlijke ongelovige thomassen zijn.

We hebben iets concreets nodig, om het Goddelijke te ervaren. Er moet iets zichtbaars zijn, iets tastbaars zijn. Dat nieuwe, die nieuwe hemel en aarde, dat is niet een enorm eenmalig gebeuren. Een soort vervolg op de oerknal of zo.

Nee dat is een optel som van allerlei kleine veranderingen en initiatieven. Zo zag ik laatst dat men in India olielampen maakt die niet op olie werken, maar op zonne-energie. Enorm minder belastend voor het milieu.

Zo zullen de vernieuwing in onze samenleving niet komen door de grote multinationals, maar veeleer door kleine groepen mensen, die een initiatief uitwerken om dingen eens anders te gaan doen.

Wat is goed en nieuw?

We deden bij de voorbereiding een ronde, wat is goed en nieuw in je leven? Het was opmerkelijk hoe tevreden mensen met dingen waren, die nieuw in hun leven zijn. Variërend van kleinere dingen, tot mensen die tegen de verwachting in, toch een grote stap in hun leven gaan zetten. Vooral het elkaar vertellen was leuk. Je kunt dan veel makkelijker het idee los laten, dat alles maar bij het oude blijft, half goed, half fout.

Als we niet voort hollen maar stil zijn en ruimte om te zijn creëren, dan kunnen dingen zich anders gaan voegen. Als we elkaar tijdingen van vreugde brengen, goede boodschappen, over wat goed en nieuw is, dan sterkt het ons geloof, wij, vaak ongelovige thomassen. Dat visioen van Johannes, daar kun je nu al mee beginnen. Opdat zal geschieden, zoals we bedoeld zijn en zoals de wereld is bedoeld. God geve het ons en zijn Geest helpe ons daarbij.

Amen.

Meditatieve reis van vernieuwing

Een bepaalde stroming binnen het boeddhisme, doet ieder dag een meditatie. Deze heb ik zelf wat bijgesteld, om de meditatie in een christelijke traditie te zetten. Graag wil ik jullie uitnodigen mee te doen. Het beste gaat dat staand. Maar dat is wellicht een te grote stap, zittend kun je ook een en ander volgen. Maar ik kijk toch even rond, zijn er dappere en nieuwsgierige mensen, die naast Gerrard en mij achter de tafel willen komen staan? Het duurt een kleine 10 minuten.

We hebben de intenties hier opgehaald van het groene boek. Die nemen we mee in de reis.

Nodiging

Ik mag u allen van harte uitnodigen deel te nemen aan de maaltijd, zoals Jezus die een nieuwe betekenis heeft gegeven. Hij deelde zijn leven met de mensen van zijn tijd en omdat hij liet zien, dat het Goddelijke zich kan voltrekken onder ons, kunnen we zijn lichaam zien als brood uit de hemel. Komt dan, want alles staat gereed en laat de vernieuwende en genezende kracht van Jezus zich voort zetten in ons.

Gebeden uit de gemeenschap

Een gebed uit 1200 voor de helende en vernieuwende Geest

Kom o Geest des Heren kom
Uit het hemels heiligdom
Waar Gij staat voor Gods gezicht
Kom der armen troost, daal neer,
Kom en schenk uw gaven, Heer,
Komt wees in de harten licht.

Kom o Trooster Heilige Geest,
Zachtheid die de ziel geneest,
Kom verkwikking zoet en mild.

Kom o vrede in de strijd,
Lafenis voor het hart dat lijdt
Rust die alle onrust stilt.

Licht dat vol van zegen is
Schijn in onze duisternis
Neem de harten voor u in

Zonder Uw geheime gloed,
Is er in de mens geen goed,
Is de ziel niet rein van zin.

Was wat vuil is en onrein,
Overstroom ons dor domein
Heel de ziel die is gewond,
Maak weer zacht was is verstard.

Koester het verkilde hart,
Leid wie zelf de weg niet vond
Geef uw gaven zevenvoud,
Teder die op U vertrouwt,
Zich geheel op U verlaat.

Sta ons met uw liefde bij
Dat ons einde zalig zij,
Geef ons vreugd die niet vergaat.

Zegenbede

Soms denken we een dorre vlakte te zien.
Maar als we ons maar een beetje openen voor het licht
Dan snelt de Eeuwige ons al tegemoet.
Daartoe vragen we om zijn zegen.

De Eeuwige zegene ons en zij behoedde ons
Ze doet haar gelaat over ons lichten
Ze verheft haar gelaat over ons
En geve ons vrede.

